

ТІ-ТАК-ТАК (МУХОЛОВКА)

Пташка билася в скло. Чи то була муха? Бум-бум-бум...
Бум-бум-бум... Та-ра-рах!

Ні, це все-таки була пташка. Скло розлетілося і застрибало по підвіконню і по підлозі старого закинутого цукрового заводу.

Усього лишень день тому, ця пташка залетіла сюди, шукаючи собі пригод, а тепер, знайшовши їх, вона загубилася і схвильовано — аж до розпачу — шукала дорогу назад. Та її не було. Вона зникла, наче розчинилася в минулому її житті. Серце пташки сильно й часто калаталося і вистрибувало з грудей. Це була маленька лісова пташка — мухоловка.

Літаючи з дитинства лише по своєму рідному лісу, серед сосен, дубів, кленів і всіляких кущів, вона й гадки не мала, що таке закинута людська будівля; але, напередодні, грайливість і полювання на свою жертву — велику мохнату муху — привели її, крізь ледь помітну шпарину між стінами, сюди, у цей довгий і широкий цех з його фантазмагоричним інтер'єром. Він так відрізнявся від усього того, що вона бачила у своєму житті, і враження від побаченого були такими сильними, що пташка повністю занурилась у нову атмосферу й забула про свій обід.

«Ті-так-так», — проспівала вона, що означало: «я в захваті». Зрештою там і правда було на що подивитись. Численні різнокольорові трубочки і труби, які нагадали їй гілки дерев, але які не були ними; всілякі цистерни й апарати для переробки, які були схожі, чи то на лісові пагорби, чи то на старі, повалені крони присипані землею, але які не були ними; великі відкриті ванни з дивними механізмами всередині, які нагадали їй рівчаки з розмитим дощем корінням, чи з кістками великих тварин, але які так само не були ними. Усе було дуже схожим на її дім, але було геть інакшим.

«Ті-так-так», — у захваті щебетала вона, що означало: «який чудесний день», і продовжувала свою подорож. Влетівши з ангара у вузький коридор, до якого вели круті, металеві сходи, вона потрапила в геть інакше приміщення, де роздивлялася вищерблені і грубо написані на стінах слова з іменами, цифрами й побажаннями, величезні портрети з людськими обличчями, дивні плакати різного розміру і з закликами до праці, до миру й до дружного життя.

Потім цікавість завела її до іншого, ще вужчого приміщення. Тут був теж коридор з багатьма кабінетами. Майже у всіх кабінетах були зняті з петель двері. В одному з них старі меблі з низькоякісної тирси невміло мавпували образи природної деревини; в іншому: по підлозі, то тут то там, валялися роздербенені папки з робочою документацією, там же лежали службові посвідчення, з фотографій вклеєних у них на пташку серйозно дивились минулі працівники цукрового заводу; вони були розкидані просто по підлозі, а іноді були навіть винесені протягом у найдивніші місця під стелею; ще в іншому кабінеті: на столі самотньо стояла надтріснута чашка з недопитою кавою, що засохла на її стінках і обвислі бежеві шпалери гойдалися від протягів на мертво-сірих стінах.

Тут же наша пташка знайшла безліч дрібної мошкари й жирних мух, які щоразу піднімали гулкий, густий дзвін, коли вона порушувала кордони їхньої території. Кожна наступна кімната була буквально обліплена цими волаючими сніданками, обідами і вечереями. Це був справжній бенкет для маленької пташки і вона, трохи згодом, не проминула своєї нагоди.

«Ті-так-так», — проспівала вона, коли вдосталь наїлася і вдосталь надивилась на цей новий, цікавий, дивний світ, і що тепер означало: «час повертатися. Час переказати всім, що існує це зачароване місце».

І тоді вона спробувала повернутися додому, але не змогла знайти вихід.

«Ті-так-так», — хвилюючись проспівала вона, і почала мало помалу все з більшою метушливістю літати по величезному приміщенню, яке вже починали заповнювати вечірні сутінки. «Ті-так-так», — наче благала вона, відшукуючи ту чарівну шпарину, яка відкрила їй шлях сюди. А потім знемога оволоділа нею і вона впала до холодного долу.

Серце її калатало. Жах безвиході охопив її і стиснув усе всередині. Новий, дивний світ перетворився для неї на підступну пастку. Відчай тим більше заволодівав нею, чим ясніше вона усвідомлювала — дивлячись крізь брудні вікна — близькість рідних лісів — іншого життя, де вона ще нещодавно була вільною.

Минув вечір, минула ніч, минав і наступний день. Всі її безкінечні спроби вибратись на волю були позаду. Розбита горем пташка перестала їсти й переважно нерухомо сиділа на одному місці. Комахи й мухи настільки звикли до неї, що вже не звертали особливої уваги й тільки іноді тікали, щоб вона ненароком не розчавила їх своїми нековирними рухами.

Аж у якусь мить вона наче прокинулась і прийшла до тями: пташці здалося, що вона побачила ту саму мохнату муху, яка привела її сюди і яка зараз наполегливо билася головою у велике вікно. «Ті-так-так!», — вигукнула пташка, що означало: «пані, почекайте мене, будь ласка» й метнулася до неї, як до рятівного поводиря; але муха зникла так само швидко, як і з'явилася (а може її і не було), а наша пташка полетіла стрілою прямо в старе потріскане скло і вдарилась у нього з усього розмаху.

Бум-бум-бум... Бум-бум-бум... Та-ра-рах! — пролунав і розповсюдився по приміщенню гучний дзвін: це прозорі часточки розлетілися і впали на підвіконня і бетонну підлогу, — їй все-таки це вдалося.

Але не зовсім так. То було вікно з подвійною рамою (друге скло їй не вдалося пробити). Пташка впала на облуплену фарбу, на саме днище віконної рами і виявилася затисненою з усіх сторін.

«Ті-так-так», — проспівала бідна, маленька пташка, і безпомічно, з останніх сил, зарухала своїми маленькими крильцями, — «ті-так-так», — востаннє проспівала вона. І для цього в мене вже немає перекладу.